

Co to jest rodzina zastępcza?

Rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń rodzinnych;
- zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- zaspakajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne, oraz religijne;
- zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Formy rodziny zastępczej:

- rodzina zastępcza spokrewniona – utworzona przez wstępnych lub rodzeństwo dziecka;
- rodzina zastępcza niezawodowa – utworzona przez osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;
- rodzina zastępcza zawodowa;
- rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna – w tej rodzinie umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie lub dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji;
- rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego – w tej rodzinie umieszcza się dzieci w sytuacjach interwencyjnych, na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji dziecka;
- rodzinny dom dziecka.

Kto może zostać rodziną zastępczą?

Rodziną zastępczą może zostać małżeństwo lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, jeśli:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
  - a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
  - b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
  - c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego,
- co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów (w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej).

Jak zostać rodziną zastępczą?

- zgłoś się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- złóż wniosek wraz z niezbędnymi dokumentami;
- weź udział w szkoleniu dla kandydatów na rodziny zastępcze;
- uzyskaj kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie:

- orzeczenia sądu opiekuńczego;
- na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na podstawie umowy cywilno-prawnej, zawartej między rodziną zastępczą a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania rodziny.

Dodatkowo przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględnia się:

- osoby spokrewnione lub spowinowacone z dzieckiem, jeżeli dają gwarancję poprawy sytuacji dziecka;
- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami i do pełnienia funkcji rodziny zastępczej a dzieckiem;
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno-wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwości zaspokajania potrzeb dziecka;
- zasadę nierozłączania rodzeństwa;
- w miarę możliwości opinię wyrażoną przez dziecko.

Jako rodzina zastępcza masz prawo do :

- reprezentowania dziecka w dochodzeniu świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb związanych z jego utrzymaniem (alimentów, zasiłku pielęgnacyjnego, renty rodzinnej);
- uzyskania w miarę możliwości informacji o przyjmowanym dziecku, jego sytuacji rodzinnej, specyficznych potrzebach;
- kontaktu z dzieckiem przed umieszczeniem go w rodzinie;
- wsparcia ze strony Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w rozwiązywaniu problemów związanych z opieką nad dzieckiem;
- pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka.

Rodzinom zastępczym oferujemy:

- wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- udział w grupach wsparcia;
- szkolenia zgodnie z potrzebami rodzin zastępczych;
- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka;
- pomoc materialna dla pełnoletnich wychowanków;
- poradnictwo rodzinne:
  - psychologiczne
  - pedagogiczne,
  - prawne.

Z doświadczenia innych :

„ W moim domu zazwyczaj przebywa około 8 dzieci. Opiekuję się dziećmi w różnym wieku, zarówno trzytygodniowymi maluszkami, rozbrykanymi przedszkolakami, a nawet wkraczającymi w dorosłość nastolatkami. Na przestrzeni lat pomogłam znaleźć kochających rodziców dla blisko 50 moich skarbów. Dla mnie bycie mamą zastępczą to dawanie nadziei na lepsze życie, nierzadko bardzo dotkniętych przez los dzieciom” **Zdzisława**, od 12 lat samodzielnie prowadząca Rodzinny Dom Dziecka

*

„ Pomysł na rodzinę zastępczą zrodził się z potrzeby, aby pokazać dzieciom, że można żyć w ciepłym, kochającym domu. Opiekujemy się dziećmi głównie w wieku niemowlęcym. Staramy się zapewnić im najlepsze warunki do rozwoju”. **Elżbieta i Marcin**, niezawodowa rodzina zastępcza, w przyszłości planują zostać rodziną zawodową.

*

„Zachęcam Państwa do rozważenia stworzenia domu, gdzie dzieci, które potrzebują szczególnej opieki i troski odnajdą poczucie bezpieczeństwa i miłości ze strony dorosłych. Rodzicielstwo zastępcze, to jedna z najpiękniejszych, ale zarazem najtrudniejszych misji, której może podjąć się człowiek. Dobro i czułość okazywana dzieciom, jest praktycznym wyrazem tego, że miłość nie patrzy na więzy krwi i nie oczekuje dużo w zamian. Jeżeli jest to możliwe dajmy dzieciom szansę na prawdziwy, pełen ciepła dom rodzinny”. **Beata Kowalczyk** dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim

Jeżeli mieszkasz na terenie Powiatu Gdańskiego i chcesz się zaopiekować dziećmi pozbawionymi właściwej opieki, zastanów się i oceń swoje możliwości jako opiekuna zastępczego, porozmawiaj o tym ze swoją rodziną, uzyskaj ich akceptację i zgłoś się po szczegółowe informacje do nas:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
83-000 Pruszcz Gdański,
ul. prof. Mariana Raciborskiego 2a
Tel. 58 773 20 85/86
www.pcpr.powiat-gdanski.pl

**Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Pruszczu Gdańskim**

**OTWÓRZ SWÓJ DOM
DLA DZIECI
I ZOSTAŃ
RODZINĄ ZASTĘPCZĄ**

